

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Post in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 37

Penktadienis, Rugsėjo (September) 28, 1962, Toronto, Ontario

M E T A I XXXI

Liberalai Nori Nuversti Diefenbakerį, Socialkreditoriai Nelinkę Padėti Jiems

OTTAWA. — Liberalų lyderis L. B. Pearsonas, kalbėdamas St. Joseph - de - Sorel, Que., padarė karštą atsikreipimą į kitas opozicines partijas, kad prisidėtų prie liberalų ir balsuotų už nepasitikėjimą Diefenbakerio valdžia, kai susirinkęs parlamentas apdiskusuos valdžios pranešimą. Parlamentas pradeda posėdžius šiomis dienomis.

Jis sakė, kad liberalams nelieka kito kelio, kaip pildyti žmonių valią, kurią jie pareiškė per balsavimus. Net 63 procentai balsavusiųjų pareiškė nepasitikėjimą konservatams laike rinkimų.

Naujos Demokratinės Partijos atstovai taip pat linkę balsuoti su liberalais, bet socialkreditoriai vargiai palaikys juos, nors ir jie yra opozicijoje konservatams.

Nacionalis lyderis Thompsonas atvirai pasakė, kad jis nepritaria Pearsono užmojiui. Jo pavaduotojas Real Caouette, kurs turi 25 atstovus iš Kvebeko provincijos, pareiškė, kad vyriausybė turės pasitraukti, jeigu ji ir toliau duos tikėtai suvaržymus, bet jis vistiek nenori eiti Pearsono keliu.

Jis sako, kad jis geriau linkęs matyti valdžioje Diefenbakerį, negu Pearsoną su savo liberalais.

Jo nuomone, Kanados nepastovumo šiuo metu kaltininku yra Pearsono ir jo draugų buvimas parlamente.

Socialkreditoriai, sako jis, nenori pasisakyti už Diefenbakerio nuvertimą dabar. Jie nori pirma pasiklausti, ką valdžia pasakys savo pranešime parlamentui.

Nacionalis socialkreditorių lyderis Robert Thompson sakė, kad Pearsonas nori pasidaryti politinio kapitalo. "Jeigu jis statytų Kanados interesus pirmą vietą", sakė jis, "tai jis giedotų kitą".

Jis mano, kad nauji rinkimai tikrai apsunkintų Kanadą. Bet NDP lyderis Stanley Knowles sako, kad naujų rinkimų negalima išvengti.

TAIPEI. — Formozos nacionalistų vyriausybė įspėjo pasaulio tautas, kad trūks plyš, jie vis vien pasiryžę pradėti invaziją į Kinijos Liaudies Respubliką.

PRIBUVO VALYTI ALŽYRĄ 10,000 KARIUOMENĖS

ALŽYRAS. — Čia pribuvo 10,000 Ben Bellos kariuomenės apvalymui miesto nuo žmogudžių, vagių, plėšikų ir kidnaperių, kurie netvarkos metu išbuvojo.

Alžyrija pamažu eina prie susitvarkymo.

ANGLIJAI ATEJO LEMIAMI MOMENTAI

LONDONAS. — Premjeras Macmillanas įspėjo tautą, kad Anglijai atejo lemiami momentai pasilikti kokia yra, ar tapti antraeile šalimi pasauly. Girdi, jeigu norime, kad Anglija būtų pasaulio didžiųjų šalių gretose, tai būtinas reikalas įstoti į Europos bendros rinkos sąjungą.

Dr. Endicott Vazinės Po Kanadą su Prakalbom

TORONTO. — Kanados Tautos Kongresas pranešė, kad jo pirmininkas ir Pasaulinio Tautos Komiteto vicepirmininkas Dr. Endicott važinėš po Kanadą su prakalbom.

Vancouveryje jis išbus nuo rugsėjo 29 iki spalio 8, Calgaryje nuo spalio 8 iki 11, Edmontone nuo spalio 11 iki 16, Reginoj nuo spalio 16 iki 23, Winnipege nuo spalio 23 iki 29, The Lakehead nuo spalio 29 iki 31, ir Toronte nuo lapkričio 1.

Sekite vietinę spaudą dėl laiko ir vietos.

Alžyrijiečiai Išrinko Ben Bellos Šalininkus

ALŽYRAS. — Ketvirtadienį Alžyrijoje įvyko laikinojo parlamento deputatų rinkimai. Absoliutė dauguma balsuotojų pasisakė už kairiečio vicepremjero sudarytą iš 196 asmenų kandidatų sąrašą. Opozicinio sąrašo nebuvo. Balsuotojai balsavo "taip" ar "ne".

Laikinasis parlamentas per metus laiko turės paruošti Alžyrijai konstituciją, sudaryti vyriausybę. Kol visa tai bus atlikta, šalį valdys Ben Bellos vadovaujama politinė taryba.

SUDUŽO KITAS ŠVEDŲ ORLAIVIS KATANGOJE

Jungtinėms Tautoms buvo pranešta, kad kitas švediškas Jungtinių Tautų orlaivis su 10 asmenų sudužo Katangoje, Kongo provincijoje, kurią kontroliuoja Tšombė.

Kyląs įtarimas, kad orlaivis buvo nušautas.

A Bombų Priešai Aplankys Atstovus

OTTAWA. — Kanados Kampanija už Nuklinį Nusiginklavimą ruošia masinį vizitą pas parlamento narius, kada prasidės sesijos. Numatoma, kad čia pribus 1,000 šio judėjimo narių.

Komiteto pirmininkas rabinas Feinberg sakė, kad minėtas komitetas turi 4,000 narių Kanadoje. Šiam judėjimui iki šiol visuomet pavykė atkreipti visuomenės atydą į nuklinį pavojų.

Opozicija nukliniam ginklavimuisi Kanadoje nuolatos didėja. Ištraukia intelektualai, bažnytininkai, moterys. Neseniai moterys turėjo platų tarptautinį suvažiavimą Montreale Kanados Moterų Balso organizacijos pastangomis.

"Vokietija Pirmą" Partija Atgyja

KASSEL, Vak. Vokietija. — Čia įvyko suvažiavimas Vokiečių Nacionalės Liaudies Partijos, kurios obalsiu yra "Vokietija pirmą, o tik paskui pasaulis". Suvažiavime dalyvavo 100 atstovų.

Ši partija buvo sudaryta 1920 metais. 1929 metais ji susiliejo su Hitlerio vadovaujama nacių partija.

Kalbėtojai šaukė, kad Vokietiją reikia apvalyti nuo svetimos kultūros — Amerikos lytinės ir kriminalinės ir Rusų komunizmo.

Vokietija turinti teisę vadovauti Centralinėje Europoje. Panašiai, kaip kad Adenaueras savo laiku išsireiškė, jog vokiečius dievas parinko išgelbėti Europą.

Argentinos Militaristai Praranda Viršenybę Šaly

BUENOS AIRES. — Argentinos prezidento Jose Mara Guido bosai, militarinių jėgų lyderiai, pralaimi kovą ir netenka viršenybės šalyje.

Jie buvo paėmę galią į savo rankas ir pastatę Guido savo įrankiu, bet nuo dabar bosu šalyje bus prezidentas. Militaristų sukilimas buvo nugalėtas ir prezidentas paskelbė, kad ne už ilgo bus nauji rinkimai, kuriuose galės dalyvauti visos Argentinos srovės.

Kaip žinome, Argentinos rinkimuose buvo aktyviai pasireiškę peronistai. Jie buvo išrinkę nemažai atstovų, provincijų gubernatorių. Militaristai pasipriešino jų dalyvavimui valstybės aparate ir privertė atmesti visus atstovus ir gubernatorius.

Jau Sudegintos 4 Negrų Bažnyčios

ATLANTA, Ga. — Rugsėjo 17 d. buvo paversta į pelenus ir ketvirta negrų bažnyčia Georgijos valstijoje. Federalinė valdžia prisiuntė FBI agentus "gaudymui" kriminalistų. Deja, jų nesuranda!

Baltieji teroristai degina negrų bažnyčios todėl, kad jose negrai laiko susirinkimus ir kelia protestus prieš diskriminaciją. Visa eilė protestantiškų negrų bažnyčias todėl, kad jokia už negrų teises. Deginimu bagnyčių teroristai nori išgąsdinti tuos kunigus ir visus tikinčiuosius.

Vietinės valdžios, kur tos bažnyčios sudeginamos, yra teroristų rankose. Todėl blogdarius surasti sunku.

UZDRAUDĖ TERORISTŲ VADOVAUJAMĄ PARTIJĄ

Pietinės Rodezijos premjeras Sir Edgar Whitehead paskelbė nelegalia Zimbabwe African People's Union norėdamas su laikyti terorizmo bangą.

Šios partijos lyderis Joshua Nkomo pabėgo į Šiaurinę Rodeziją.

Minima partija yra nacionalistų partija, plačiai naudojanti terorą prieš savo oponentus.

Militarinių jėgų viršininkai, kurie stovi su prezidentu Guido, taip pat sako, kad Argentinoje turi būti laisvi, demokratiniai rinkimai. Esą negalima atmesti didelės Argentinos gyventojų mases. Peronistai, jų manymu, turi būti laimėti demokratijos pusėn.

Militaristai, kurie priešingai tokiai politikai, buvo sukilę ir norėjo paimti pilnai galią į savo rankas. Įvyko kruvinių susirėmimų, dalyvaujant tankams ir orlaiviams. Per kautynes 11 civilių buvo užmušta ir 43 sužeista. Iš kareivių 3 buvo užmušti ir 12 sužeisti.

Kaip dabar atrodo, tai Argentinos gyvenimas pasuks į geresnę pusę. Žinoma, jeigu neatsiras naujų maištininkų. Abejotina, kad militaristai jau visiškai pasiduos. Lotynų Amerikoje valdžia militaristų rankose mainosi labai dažnai. Bet šiuo tarpu jie gavo skaudų smūgį ir vargiai jie galės greitai atsigrębti.

Argentinoje gyvena 20,000,000 gyventojų. Pažangios jėgos seniai kovoja už demokratiją, už pažangą, bet militaristams vis pavyksta pastoti kelią. Peronas valdė geroką laiką, paneigdamas demokratiją, o ji sekė kiti diktatoriai ir neleido šaliai įstoti į demokratinį kelią.

Vėl Tris Asmenis Užmušė, 100 Sužeidė

Accroje, Ganos sostinėje, reakcionieriai vėl įvykdė baisų dalyką.

Ryšium su prezidento Nkrumos gimtadieniu, jie išsprogdino dvi bombas, kurios tris asmenis užmušė ir 100 sužeidė. Sužeistų tarpe esą mirtiname pavojuje.

Ganos spauda duoda suprasti, kad ji įtaria svetimų šalių ranką, nors Nkruma sako, kad spaudos teigimas neliečia vyriausybės.

Britanijos ir kitų šalių atstovybės pareiškė, kad jų atstovaujamos šalys nieko bendra neturi su šiais bombardavimais.

Išrodo, kad po visą pasaulį dešinieji reakcionieriai naudoja tokį terorą, kuomet jie kitaip negali prieiti prie galios.

Iš Kanados Gyvenimo

Statistikų biuras pranešė, kad užsienio kapitalo kontrolė Kanados pramonėje žymiai padidėjo.

Jei 1953 metais užsienio kapitalistai kontroliavo 53.5 procento, tai 1960 metais jau 64.3 procento.

Daugiausia padidėjo JAV kapitalistų kontrolė.

Nekurios, industrijos, kaip naftos, užsieniečių rankose virš 80 procentų.

International Nickel Co., amerikiečių kontroliuojama, skelbia, kad sumažins nikelio gamybą nuo 92,000,000 svarų iki 80,000,000 svarų.

Numatoma, kad bus darbininkų skaičius mažinamas. Reiškia, kad dalis darbininkų neteks darbo.

Teismas nubaudė du odos fabriko streikierius Toronte už pikietavimą skebų namų. Sykiu buvo nubaustas ir unijos organizatorius už tą patį.

Streikieriai buvo pradėję pikietuoti skebų ir kompanijos viršininkų namus, bet greitai nutraukė.

Teisėjas sako, kad pikietavimas namų pažeidžia žmonių privatsiškumą. Kitaip sakant, žmogaus gyvenami namai negal būti jungiami su jo elgesiu įmonėje.

Streikas tebesitęsia. Atrodo, kad čia pasikartos Royal York viešbučio istorija.

Atrodo, kad Toronte advokatų tarpė yra gudrių vagių. Tiesa, jie buvo sugauti, bet jų užmojai buvo gana platūs.

Teismas rado kaltais advokatą J. J. Bussiną ir stokų brokerį A. Gouldą suokalbyje su fabrikuoti dokumentus ir apšukoti Cabanga Development Ltd. ant \$456,000 1957 metais.

Aną dieną buvo nuo orlaivio nuimtas vienas Toronto advokatas taipgi už pasisavinimą dešimčių tūkstančių dolerių svetimų pinigų. Vagis bėgo iš Kanados su žmona, palikę vaikus pas gimines.

Tas rodo, kad reikia atsargiau žiūrėti į advokatus vedant per juos piniginius reikalus.

Dukaborų maršuojuojus ištikono nauja bėda. Kadangi tos vietos gyventojai, kur jie maršuoja, atsisako juos priimti, tai karališkajai (federalei) policijai Britų Kolumbijos prokuroras R. Bonner įsakė neleisti jų toliau.

Ką dabar jie gali daryti? Negali eiti toliau, nėra kaip grįžti ir atgal. O jų minia susideda iš kokių 600.

Sakoma, kad jie reikalauja, kad prokuroras atvyktų pas juos į jų stovyklą. Ką jie jam pasakytų, šiuo tarpu nežinia.

United Church of Canada konferencija Londone pasiskundė už priėmimą moterų į dvasiškius (pastorius), bet tik pavienių — merginų ir našlių.

Tos, kurios bus vedusios ir su šeimynomis, nebus priimamos į kunigus.

Tai didelis įžeidimas moterims. Kodėl gi vyrai gali būti kunigais būdami vedę ir turėdami šeimas?

Toronte Maskvos cirko žiūrėjo virš 85,000 žmonių. Tai gražus skaičius.

Spaudoje atsiliepimai buvo prielankūs.

Kanadietis

Ar žinote, kad?

Kvebeko provincijoje leidžiama vestis su tėvų paveldimu mergaitei esant 12 metų, o berniukui 14 metų amžiaus.

Manitoboj, Albertoj ir Britų Kolumbijoj turi būti 16 metų amžiaus berniukai ir mergaitės.

Ontarijoj — 14 metų amžiaus berniukai ir mergaitės. Saskačevanoj — 15 metų amžiaus.

Rytinėse provincijose nėra nustatyto amžiaus apšvedimui su tėvų paveldimu.

Legalus apšvedimo amžius be tėvų sutikimo yra 21 metai abiem partneriams Britų Kolumbijoj, Albertoj, Saskačevanoj, Kvebeke, Nova Scotijoj ir Newfoundlandė. Manitoboj, Ontarijoj ir New Brunswicke — 18 metų. Prince Edward Islande, 21 metai vyrams ir 18 metų merginoms.

TRAUKINYS "ISPYLĖ" GALVIJUS IR ARKLIUS

TORONTO. — Šiauriniame Toronte pakraštyje traukinys su galvijais ir arkliais nuėjo nuo rėlių ir "ispylė" galvijus ir arklius.

Išgąsdinti galvijai ir arkliai, kurie buvo sveiki, išlakstė po apylinkę ir net puldinėjo žmones pasitaikius jiems po kojų.

Traukinyj buvo 200 galvų ir 50 arklių. Nuėjo nuo rėlių trys inžinai ir 12 vagonų. Trys

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostijimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LL 4-6917

Rochester, N. Y.

Mirus Agnieškal Gužauskienė

Reiškiame nuoširdžiausią užuojautą jos sūnui Viktorui Gužauskui, jo žmonai ir ir anūkams, taipgi Albertui Shurkui ir visiems giminėms bei velionies artimiesiems. Linkime didžiausios ištvėrmės šiose ludėsio valandose ir kartu mes didžiai apgailėstaujame netekę geros draugės.

A. Shurkus, G. M. Savage, A. L. Bekešiai, K. Žemaitienė, V. Bulienė, V. O. Bachuliai, N. Baltakienė, S. Gendrenas, A. Duobienė, J. V. Greibai, P. K. Anderson, W. R. Černauskai, J. P. Barzdaičiai, J. M. Žemaičiai, G. Labeikienė, A. Usavičienė, P. E. Čereškai, F. O. Griciai, G. N. Švedai, B. Gray, F. J. Kantenai, J. H. Stančikai, J. O. Višmaičiai, J. E. Shopai, J. D. Valtai, J. S. Vaivada, B. Obrain, H. Velikienė, L. Velikiūtė, E. Duablenė, O. Balzar, J. V. Poškai, P. O. Malinauskai, O. Galinat, P. Sadwek.

Iš Vakarų Kanados

VANCOUVER, B. C. — Nors angliakasių kovų už geresnį gyvenimą, tai knygas galėtų prirašyti.

Mūsų pažįstamieji nuvežė mus parodyti vietinių žmonių pravarđžiuojamą "Diefenbakerį". Tai vieta, kur mano slėptis provincijos valdžia, jeigu įvyktų atominis karas. Daugelis turistų vyksta čia pasižiūrėti į dvidešimto amžiaus civilizacijos beprotystę.

Kalnėlių šlaite iškasta milijonai kubinių metrų žemės. Čia pastatyta įvairūs budinkai, kuriuose tilps tūkstančiai provincinės valdžios pareigūnų bei darbininkų. Visi šie pastatai bus užpildyti žvyrumi bei smėliu ir taip, jų manymu, bus vyriausybė apsaugota. Eiliniai piliečiai iš to juokus daro. Kam gi, jie kalba, apsaugoti vyriausybę, jeigu nebus ko valdyti, jei didžiama piliečių žus?

Yra sakoma, kad didysis Afrikos paukštis strausas išsigandęs kiša galvą į smėlį ir mano, kad tuo būdu jis pasislepia, o čia gi civilizuoti, mokyti žmonės galvoja, kaip ir tas strausas, kad užkasus keliolika pastatų po smėliu bus nuo atominių bombų išsigelbėta.

A. Grinkus

Kas Kaip Remia Liaudies Balsa

Krist. Stanislavaitienė, Waterbury, Conn., prisuntė LB paramai \$25.00 aukų, kurias sukėlė pas Stanislovaicius įvykusiame spaudos piknike.

J. Stira, Simcoe, Ont., pakeisdamas adresą prisuntė \$1 aukų.

A. Grinkus, Vancouver, B. C., prisuntė nuo savęs ir kitų trijų rėmėjų \$27.00 aukų. Aukskojo: J. Jarasiunas \$15.00; A. Grinkus \$10.00; Joe Zink ir Ant. Kuzma po \$1.00.

M. Gudas, Vardun, Que., atsinaujino sau ir dvi prenumeras į Lietuvą.

L. Bekešienė, Rochester, N. Y., prisuntė pakelbti užuojautų.

Joe Jakob Vancouver, B. C., atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$2.

B. Kvietinskas, Montreal, prisuntė atnaujintų prenumeratų.

J. Žebrys, Cleveland, Ohio, prisuntė nuo LLD 15-to apskričio ir 22-ros ir 190-tos kuopos ruošto spaudos paramai pikniko, jų paskirtus dėl Liaudies Balso paramos \$27.11 ir nuo savęs penkinę dėl atsinaujinimo prenumeratos.

J. Vizbar, St. Francis, Alta., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir paramą dėl Liaudies Balso, širdingas ačiū.

Administracija

Paieškojimas

Paieškau savo giminaičio, Stanislovo Vitkausko, kilusio iš Raseinių rajono, Ginčaičių kaimo, išvykusio iš Lietuvos Smetonos viešpatavimo laikais, į Ameriką.

Prašau atsiliepti ar žinantieji jo antrašą pranešti, už ką būsiu didžiai dėkingas.

Kotr. Girštautaitė

Raseinių rajonas
Ginčaičių paštas ir km.
Lithuania, USSR

Lietuviai Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4188

traukinio operuotojai sužeisti. Manoma, kad vaikai išjungė svičių.

B. Pranskus Rašytojas Profesorius

1922 m. Amerikos "Laisvė" ir "Vilnyje" pasirodė eilėrašiai apie darbo žmogaus likimą su V. Zalonio parašu. Nuo to laiko šiuose laikraščiuose neretai buvo spausdinami jo kovingi poezijos kūriniai, o nuo 1930 m. ir kritikos raštai. Tai buvo pirmasis Pranskaus talento kibirkštis švystelėjimas. Tų laikraščių skaitytojus savo patosišku žodžiu džiugino iki 1936 metų. Jo kūrinių ugnis neužgeso ir iki šiol. Jo ryškų talentą pabrėžia poezijos knygos "Ateitį šviesia", "Kovų poemos", memuarinė knyga "Artimieji toliai", atskiru leidiniu išleisti kritikos raštai. Jis eilėrašius daugiausia rašė 1924-1936 m. Bet jo mūza neapdulkėjo ir ligi šiol, skamba sidabrine gaida, džiuginama darbo žmogų, džiuginama turiniu — pažangiomis idėjomis, džiuginama meno šviesa.

Kas uždegė jo širdyje poetiškas, revoliucines mintis? Nelegalus darbas komjaunime, susitikimai su nuostabiai skaisčiais, kaip perlas, kovotoju Karoliu Požėla, kalėjimas, pančiai. Ir Amerikoje žinomas Pijus Glovackis: iš pradžių aktyvus komjaunuolis, paskum partijos veikėjas. Tuoj po fašistinio perversmo Glovackį įmetė į Kauno kalėjimą ir 12 metų jį laikė užkalę, lyg karsite, tarp mūrų. Glovackis nesu-svyravo. Jis kalėjime tapo dar ryžtingesniu kovotoju, gerai įsisavino marksistinę politinę ekonomiją. O Glovackį pirmuoju įtraukė į kovą Pranskus, būdamas 1920 metais Marijampolės gimnazijos moksleiviu.

Pranskų iš kalėjimo išplėšė draugai — jis nuo 1923 m. gyveno Tarybų Sąjungoje. Pranskaus mylimiausias herojus — tai darbininkas, pagrindininkas, revoliucionierius. Pranskus juos prieš skaisčius, kaip saulę, tvirtais, kaip ažuolas, jautriais darbo žmogui, kaip styga. Jis vaizdavo 1920 m. Kauno kareivių sukilimą, kaimo varguomenės nedalią, vyrų ir moterų revoliucinę veiklą.

1926 m. gruodžio 27 dieną fašistai Kauno slėnyje, netoli erškėčių krūmų, pūgai dainuojant, sušaudė tris darbo žmonių vadovus ir vieną komjaunimo veikėją. Slėnyje, prie duobės, fašistai pastatė ir K. Giedrį, kuris Amerikoje pagarsėjo 1911-1917 m. socializmo idėjų sklaidimu. Nuo šio kapo poetas buvo toli — Maskvoje. Bet dainiui atrodė, kad tos kulkos, paleistos į keturių revoliucionierių krūtinę, pataikė ir į jo širdį. Ir poetas krauju, švino eilutėmis parašė eilėraščių, iki padangės išskeldamas keturių draugų drąsą, tikėjimą Lietuva, jos liaudimi. Eilėraščių "Keturims" sukūrė antrą-trečią dieną, gavęs skaudžią žinią apie tų draugų sušaudymą. Pasipiktinęs žudikais, Pranskus tuoj po tų draugų žuvimo, parašė eilėraščių "Tai dūkit, bude-liai". Poetas su optimizmu tvir-

tino: Lietuva neatsiklaups. Poetas leido fašistams strėles:

"Gal manot, kad jums, praliejus kraujo bala, Paklus rami, tyli, varginga Lietuva?"

Šie eilėraščiai — lyrinio patosiškumo saulė, protesto saulė, meilė keturiems draugams saulė, naujos ateities saulė.

Pranskus savo kritikoje išnarpiojo, išryškino Žemaitės, Janonio ir kitų rašytojų kūrybą. Neseniai jis suredągavo ir išleido Amerikoje gyvenusio pažangaus rašytojo B. Vargšo-Laucevičiaus raštus. Jis su meile, moksliskai atskleidė jo prozos reikšmę. Jis parašė išsamius darbus apie A. Repratį, A. Dabulevičių, L. Merkytę ir kt. Tai proletariniai poetai, kurie irgi bendradarbiavo Amerikos pažangioje spaudoje. Tų poetų kūryba — darbininkų klasės patosiškas balsas, tiltas į revoliuciją, tiltas į socializmą. 1930-1935 m. "Laisvėje" ir "Vilnyje" bendradarbiavo ir Pauliukevičius, pasirašydamas Džiugo slapyvardžiu. Pranskus ir jo proza davė objektyvų įvertinimą — pripažino jo kūrybą talentinga, reikšminga revoliucinėmis idėjomis. Pauliukevičius mirė nesulaukęs 40 metų.

Kritikas apie lietuvių proletarinius rašytojus, švystelėjusius savo talento ugnele 1917-1938 m., padarė svarbią ir teisingą išvadą: jų poezija ir proza atspausdinta revoliucinėje spaudoje, žavėjo darbo žmogų, skatino juos į kovą dėl socializmo pergalės, kovoje nebijoti nei kulų, nei kalėjimo. Tie kūriniai darbo žmogui kovoje buvo duona. Bet tie rašytojai darė poveikį savo laiko skaitytojams ne tik savo kūrybos revoliuciniu turiniu, bet ir vaizdais, veikė į darbo žmogaus emocijas, skatino Lietuvos darbo žmones kovai. Tie kūriniai yra pamėgti ir Tarybų Lietuvos skaitytojų. Taigi, laiko audra, rūkas neaptemdė iš širdies ištrykusių poezijos posmų, prozos eilučių. Tokia kritiko išvada objektyvi, mokslinė.

Skaitytojus Pranskaus kritika žavi meile doram rašytojui. Jis rašytojo kūrybą nagrinėja moksliskai tonu. Pranskus atskleidžia svarbią mintį: kas žavisi Janoniu, — labai dideliu poetu, kas žavisi genijumi — Gorkiu, negali nesižavėti Regračio ir Dabulevičiaus poezijos posmais. Kodėl? Todėl, kad Regračio ir Dabulevičiaus kūryba talentinga. O darbo žmogų sugeba sužavėti savo kūriniais ne tik genijai, ne tik reto talento rašytojai, bet ir kiekvienas rašytojas, kuris sugeba savo mintis, savo idėjas išreikšti tikrai meninėmis priemonėmis, sugeba paveikti žmogaus emocijas. Taigi, ir tokie rašytojai atlieka didelį vaidmenį pažangioje literatūroje.

Už didelius nuopelnus lietuvių literatūroje Pranskui suteiktas profesoriaus vardas.

Jis Vilniaus universitete dėsto studentams lietuvių literatūrą. Jo paskaitas studentai klausosi su dideliu įdomumu, nes jis paskaitose atskleidžia savo didelę literatūrinę erudiciją, o daugelio rašytojų kūrybą nagrinėdamas paryškina gyvais pavyzdžiais, kuriuos jis įgijo pažinodamas asmeniškai vieną ar kitą rašytoją.

Tarybų Lietuvos skaitytojai Pranskui linki geros sveikatos ir parašyti dar naujų knygų.

A. Liepsnonis

1962.IX.6,

Kaunas, Lietuva.

TARYBŲ LIETUVOJ

TAI BENT KOPŪSTŲ!

Užderėjo vasariniai kopūstai Kauno rajono Batnevos tarybiniam ūkyje. Kiekvienas hektaras duoda po 25-30 tonų daržovių. Ūkio vadovai susidūrė su sunkumais realizuojant kopūstus. Kaune visą derlių parduoti neįstengiama.

Batneviškiams į pagalbą atėjo Kaliningrado prekybininkai. Dabar ūkio mašinos kopūstus nuveža parduoti į Kaliningradą.

Z. Mikalauskas

Vandenį Dezinfekuoja Ultravioletiniai Spinduliai

— Tikriausiai, čiuożyk! a tilps, — juokavo statybininkai, rodydami į didžiulį apvalaus rezervuaro, kylancio naujojoje Vičiūnų vandentiekio stotyje, stogą. O naujasis rezervuaras — milžiniškas.

Nemuno pakrantėje baltuoja aštuoni nedideli kameliai. Kiekviename jų meistrai sumontavo siurbį, kuris ir traukia gairinancias žemės sultis iš čia pat, po namelio "grindimis", esanciu gręžiniu. Tiesa, kol kas paleisti tik trys siurbiai, tačiau dar šiemet, galutinai užbaigus vandentiekio statybą, pradės dirbti visi aštuoni.

Žemėje paslėptais vamzdžiais per kelias valandas vanduo ateina į dezinfekavimo kamera. Baltame namelyje vienas paskui kitą išsiriškavo didoki metaliniai "puodai", sklaidziantys keistai žalsvą šviesą.

Tai ne puodai, o bakteriocidinės lempos. Jos — geri žmogaus bičiuliai. Apšviesdamos pratekantį vandenį ultravioletiniais spinduliais, jos užmuša visas bakterijas. O vanduo nuo to nė kiek nepraranda gero skonio, tuo tarpu kai chloralkėmis dezinfekuotas vanduo ne toks skanus ir ne toks sveikas.

Pasakojant apie naująją vandentiekio stotį, negalima pamiršti ir dar vieno, bene didžiausio, pastato. Jame bus įrengta elektros transformatorinė, centrinė, katilinė, cheminių - bakteriologinių analizių laboratorija ir, kas įdomiausia, automatikos punktas. Speciali aparatūra automatiškai įjunginė ir išjunginė siurblius, be

Sako Trujillo Papirkinėjęs Amerikiečius, o Pastarieji Suorganizavę Trujillo Nužudymą

Ottawoje išėjo viršun buvęs Dominikos respublikos saugumo viršininkas prie diktatoriaus Rafaelio Trujillo, generalmajoras Arturo Espailat, kuris teigia, kad Trujillo papirkinėjęs JAV kongresmanus ir valstybės departamento pareigūnus, ir kad Jungtinės Valstijos suorganizavusios Trujillo nužudymą.

Jis pasakoja, kad mažiausia penki JAV kongresmanai ir du valstybės departamento pareigūnai gavo iš Trujillo nuo \$3,000,000 iki \$4,000,000 kyšio.

Taipgi teigė, kad JAV ambasadoriaus Panamoje žmona gavusi \$17,000 vertės sagą (brooch), kuri buvus pirktą Tiffanio juvelyrų parduotuvėj New Yorke.

Jis taipgi kaltina JAV už tai, kad Kanada nori išdeportuoti jį. JAV norinčios likviduoti jį,

žmogaus pagalbos paskirstys vandenį, pripildys rezervuarus. Žodžiu, "vadovaus" stočiai...

Dviem kryptimis — per Nemuną į Aukštuosius Šančius ir į centrinę Kauno dalį — keliaus Vičiūnų šaltinių vanduo.

MAZIESIEMS PILIECIAMS

Modernus pastatas išaugo Prienu centre. Čia įsikūrė 135 vietų vaikų darželis ir lopšelis. Jame įrengta viskas, kas reikalinga vaikų užsiėmimams, poilsiui: žaidimų kambariai, miegamasis, valgomasis, maudykla. Prie pastato yra žaidimo aikštelės.

Skalbykla ir virtuvė aprūpintos mašinomis. Pastate įrengtas centrinis apšildymas, kanalizacija.

A. Jančoras

Geros Pajamos Iš Daržininkystės

Tik praėjusią žiemą susibūrė daržininkystės brigada Utenos rajono "Kuktiškių" kolūkyje. Daug kas į ją žiūrėjo su pasaipu. Tačiau brigados organizatorius agronomas S. Petkevičius rankų nenuleido: iš pradžių jis darbuosiu su septyniais žmonėmis, o vėliau brigados narių skaičius išaugo iki 14 žmonių. Žiemą kolūkio daržininkai įrengė šiltnamį, kuriame augino pomidorus, agurkus, svogūnus. Pavasarį gerai įdirbtame ir patręštame 9 ha plote pasodinę kopūstus, morkas. Ir štai pilnas už realizuotas daržoves jau prašoko 3,000 rublių suma. Iki rudens daržininkų pajamos sieks visą dešimt tūkstančių.

Nuoširdžiai daržininkystės brigadoje darbuojasi kolūkiečiai V. Katinas, J. Katinas, S. Pelakauskienė, K. Mickevičienė ir kiti.

M. Stundžia

kaip kad buvęs likviduotas jo bosas Trujillo.

Šiuos ir kitus dalykus jis pasakojė spaudos konferencijoje Ottawoje. Ten jis buvo areštuotas už laikymą neregistruoto revolverio.

Trujillo išleisdavęs dideles sumas pinigų kyšiams, kad gautų amerikiečių palankumą. Tarp amerikiečių, kurie gavę bendrai apie \$4,000,000, jis sako, esą kongresmanai McCormack, Ellender, Eastland, Olin Johnston, Smathers. Iš valstybės departamento pareigūnų suminėjo Morrisoną, Rubottomą.

Pažymėtina, kad visi suminėti kongresmanai yra demokratų.

Kalbant apie valstybės departamento pareigūnus, R. R. Rubottom buvo valstybės sekretoriaus padėjėjas dėl Inter-American reikalų; Morrisonas — JAV ambasadorius prie Amerikos Valstybių Organizacijos.

Trujillo davęs jiems kyšius norėdamas sudaryti palankią atmosferą savo režimui Jungtinėse Valstijose. Bet Trujillo mažai ką laimėjęs.

Jis žinąs, kur esąs pilnas sąrašas Dominikos respublikoje visų amerikiečių, kuriems Trujillo davęs kyšius. Ir jis nori, kad tie pinigai būtų sugrąžinti Dominikos respublikos žmonėms.

Taipgi Amerikos ambasadoriaus Panamoje žmona Mrs. Farland turėtų sugrąžinti Dominikos respublikai.

Espailat buvęs vienintelis žmogus Trujillo režime, kuris priešinęs JAV kišimuisi į Dominikos respublikos vidujinius reikalus. Jis taipgi esąs švarus, kas liečia Dr. Jezus de Galindezo dingimą New Yorke 1957 metais. Tuo metu jis buvęs Dominikos ambasadorium JAV, bet Trujillo atsaukęs jį ir nebeleides grįžti į New Yorką, kur norėję gauti jį liudininku.

Bet jis išpasakojęs FBI atstovams visą istoriją Ottawoje; kur jie lankėsi pas jį.

Galindez buvęs, kaip Trujillo jam pasakojęs, Ispanijos baskų tremtinės valdžios galva. Jungtinėse Valstijoms jis nepatikęs, nes jos pradėjusios draugautis su Franko režimu. Trujillo sakęs, kad amerikiečiai norėtų atsikratyti jo.

Bet Central Intelligence Agentūra davusi Galindezui \$1,000,000, kad jis organizuotų Franko nuvertimą. Tuo pačiu metu valstybės departamentas davęs Frankui keletą milijonų dolerių už bazes Ispanijoje.

Tokiu būdu, sakė Espailat, JAV valdžia nežinojusi, ką daro kairė ranka ir ką dešinė.

Kai Trujillo buvęs nužudytas ir šalyje pasidarusi betvarkė, tai ir jis pabėgęs į Nassau, o iš tenai į Kanadą.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

REIKALAUJA ISDUOTI ŽUDIKĄ

Vilniaus Tiesa aprašo Kaune įvykusį masinį mitingą, kuris priėmęs reikalavimą, kad JAV valdžia išduotų žudiką Antaną Impulevičių, gyvenantį Filadelfijoje. Tame mitinge priimtas atsikreipimas į Filadelfijos gyventojus, po kuriuo pasirašo Kauno Tiesos redaktorius Z. Baltušnikas, kanauninkas N. Česna, rašytojas J. Grušas, technikos mokslų daktaras J. Indriūnas, Kauno medicinos instituto rektorius Z. Januškevičius, dailininkė D. Tarabildienė, demisijos generolas V. Vitkauskas, liaudies dailininkas Z. Zmuidzinavičius ir kiti.

Mitinge kalbėjusieji išskėlė baidius prasikaltimus Antano Impulevičiaus ir jo sėbrų. Jie nužudę nemažiau 50,000 nekaltų žmonių laike savo siautėjimo.

Ir štai, Impulevičius ir tokie rado šiltą vietą Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje.

Nėt pačioj Vakarų Vokietijoje netoleruojami tokie žudikai. Tik šiomis dienomis buvo pranešta, kad suimta eilė tokių nusikaltėlių. Sunku suprasti šiaurės Amerikos "teisėtumą". Už šuns nedamaitinimą baudžia žmones, o tuo tarpu glosto tokius baidius kriminalistus.

KAS BELIKS NAUJIEMS DEMOKRATAMS

Atrodo, kad konservatai ir liberalai skubina uzbėgti už akių mūsų krašto socialdemokratams, kurie dabar vadinasi naujais demokratais. Anuo metu konservatyviški socialkreditoriai nacionalizavo elektros gamybą Britų Kolumbijoje, o dabar Kvebeko liberalai su Lasage priešakyje skelbia rinkimus, norėdami išgauti gyventojų pritarimą elektros jėgainių nacionalizavimo klausimu.

Kvebeko liberalai nori nacionalizuoti net 11 elektros kompanijų, jeigu gyventojai palaikys jų pusę.

Ontarijoj elektros gamyba seniai nacionalizuota ir tvarkoma specialios komisijos.

Klausimas kyla, kodėl liberalai, būdami kapitalizmo šalininkai, griebiasi nacionalizacijos, kurią dažnai smerkia kaip komunistinę. Paašškinti labai lengva. Pramonė, kuri naudoja daug elektros, nori užsitikrinti pigesnę elektrą. Elektros gamyba, būdama privačių asmenų rankose, daugiau kainuoja.

Jeigu liberalai ir konservatai nacionalizuotų dar bent ką, tai naujiems demokratams nebeliktų ant ko stovėti.

IŽENGĖM Į TRISDEŠIMT PIRMUS

Su šiuo Liaudies Balso numeriu pradėdame 31-mus metus. Rugsėjo 22 dieną sukako 30 metų, kaip eina Kanados lietuvių laikraštis.

Tiesa, šias sukaktuves sutikom darydami mažą žingsnį atgal, nes laikraštis nebegalės grįžti prie 12 puslapių, bet tas nereikia, jog ruošiasi užsidaryti. Pradžioje karo, jei pamenate, turėjome pereiti iš dvyk savaitinio į savaitinį. Tai buvo žingsnis atgal ir kai kas manė, kad laikraščio gyvavimas eina prie galų.

Savo laiku buvome visi jauni, energingi, veikimas ėjo plačiu mostu. Nebuvo televizijos. Nuo to laiko daug kas pasikeitė. Visi pramoko geriau angliškai. Lietuviško žodžio reikalas sumažėjo.

Liaudies Balso darbininkai yra linkę manyti, kad dabartinėse sąlygose Liaudies Balsas iš 8 puslapių pilnai atsakys į jo skaitytojų reikalus. O jeigu kada iškilis reikalas, juk visuomet bus galima grįžti prie didesnio.

Šia proga norėtusi prisiminti, kad redakcija pageidautų, kad skaitytojai prie progos pasisakytų, kokių raštų jie daugiau pageidautų. Redakcijai būtų lengviau patenkinti skaitytojų poreikius.

Ižengdami į 31-mus metus norime palinkėti visiems skaitytojams sveikatos ir energijos ir nepamiršti Liaudies Balso, kaip iki šiol.

Moterų Balsas

Montreale rugsėjo 14-16 dienomis įvyko plati moterų konferencija už tarptautinę kooperaciją. Tarp eilės kalbėtojų buvo ir ponis Cyrus Eaton, pasauliniai pagarsėjusio Amerikos industrialisto Cyrus Eaton žmona. Čia norime supažindinti LB skaitytojus su jos kalba.

Pradžioje savo kalbos ji pastebėjo, kad daugiausia ją vargina teigimas Vakaruose, būk Tarybų Sąjungos militarinė agresija yra neišvengiama. Dėl tokio teigimo Vakarai vedą ir pritaikytą politiką. Visa tai esą didžiausia klaida.

"Niekas nėra Sovietų ideologijoj, kuri stumtų juos prie karo", sakė ji.

Visi teigimai, būk Tarybų Sąjunga gali pradėti agresiją, sakė ji, yra melas.

Žinoma, komunistai sieksią ir toliau plėsti savo įtaką taikiu būdu, bet tai nieko stebėtina. Vakarai taip pat nesulaikys savo pastangų praplėsti savo įtaką. Bet dėl to pasaulinis karas nereikalingas.

Moterų užduotis esanti ta, kad išsklaidyti tuos įtarimus.

Ji taipgi pastebėjo, kad ekonominiai sunkumai gali padėti moterims. Abi pusės jaučiančios ginklavimosi sunkumus. Dar vienas liūdnas pirmadienis ant Wall Streeto, maisto kainų pakilimas Tarybų Sąjungoje, sakė ji, gali daug padėti kovoje prieš karą.

Ji sakė, kad amerikiečiams ir kanadiečiams daug sunkiau įsivaizduoti karo baisenybes, negu kitiems, kurie pergyveno karą.

Turėdama mintyje, kad konferencijoj yra atstovų ir iš "anos pusės", Mrs. Eaton pasakė:

"Mes čia esame sykiu už tai, kad mums rūpi visas pasaulis ir visi jo gyventojai. Aš kartoju: mes patikėtume savo vaikus vienai kitaiems.

"Tas gali būti tikra revoliucija. Tai naujas dalykas. Tas reiškia, jei norite, kad aš, Amerikos kapitalistė, noriu tarybiniam vaikams, kad jie turėtų geriausia, ką komunizmas gali duoti jiems. Aš veliju jiems gerą. Geriausia, ką komunizmas gali duoti jiems, yra labai geras dalykas. Kapitalizmas gali pasimokinti iš to. Tas reiškia taipgi, kad komunistinės leidės čionai velija kapitalizmo vaikams geriausia, ką kapitalizmas gali duoti. Tas geriausias yra labai geras dalykas. Komunizmas gali pasimokinti iš to. Neutralai randasi pavydėtiną poziciją, nes gali pasimokinti vienu sykiu iš abiejų.

"Viso pasaulio gyventojai turi turėti atvirą neutraliųjų galvą."

Kalbėdama apie spaudimus Mrs. Eaton palietė ir ateivius.

"Aš taipgi noriu pastebėti, kaip kad ir prie kiekvienos kitos progos darau, savo drau-

gėms iš socialistinių ir komunistinių šalių, kad mes Jungtinėse Valstijose turime kalbėti ne tik į namie užaugusius dešiniuosius radikalus, dabar susijungusius su respektuojama dešine pirmu kartu mūsų istorijoje, bet ir į fašistus, kurie paliko mūsų šalis, kuomet jie pralaimėjo.

"Dabar jie yra politinė jėga Jungtinėse Valstijose. Politikierius, kuris nori būti vėl išrinktas, ypatingai Clevelande ar Chicagoje, kur yra šimtai tūkstančių svetimgimių, paveiktų šių vėlesniųjų ateivių, negali būti teisingas šiandien, net jeigu jis ir galėtų būti teisingas. Jis turi būti sau teisingas, pilnas tuščių ir bereikšmių frazių apie laisvę, pavergimą 'mūsų gyvenimo būdą' ir tt. Abe-

Pasiruoškime LB Vajui

Liaudies Balso didžioji mėtinė dviejų mėnesių darbymetė, vaju, prasidės lapkričio 1 d. Dėl savaitraščio tolimesnio išsilankymo būtini vajuo uždaviniai yra: gauti bent 75 naujas prenumeratas, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$3,500 aukų.

Šio vajuo uždavinius lyginant su praėjusių metų uždaviniais jie yra mažesni, bet imant dėmesį mūsų organizacijos jėgas ir skaitytojų amžių, ypatingai JAV ir Kanadoje, tai vajuo uždaviniai labai dideli ir iš kiekvieno LB skaitytojo pareikalaus didelio pasiaukojimo.

Prie vajuo uždavinių sumazinimo daug prisidėjo poros nuosirdžių LB draugų kuklūs pomirtiniai palikimai, perėjimas nuo 12 į aštuonis puslapius ir LB darbininkų algų palikimas toli žemesnių, negu vidutinė Kanados industrinio darbininko alga. Tam neįvykus būtų reikėję ne tik vajuo uždaviniai didinti, bet ir LB prenumeratos kainą kelti.

Vajuo pravedimo reikalais kaip visuomet taip ir šiame vajuje teks daugiausia rūpintis Lietuvių Literatūros Draugijai ir didžiausieji darbai atlikti vadininkams. Tad prašome visų Lietuvių Literatūros Draugijos kuopų valdybas, kad kuopų susirinkimų dienotvarkėje būtų kuo nuodugniausia aptarta Liaudies Balso vajuo pravedimo reikalai.

Nuosirdžiuosius LB budavotojus, vadininkus, prašome planuoti vajuo pravedimą ir net nuo dabar pradėti vajuo veiklą. Spalio mėnesį vadininkų pradėtos vajuo veiklos rezultatai bus kredituojami vadininkams ir rajonų kvotoms. Lenktyniuojantiems vadininkams ar jų grupėms vajuo dovanos bus tokios pat, kaip praėjusių metų vajuje.

K.L.L.D. rajonams kvotos sekančios:

joti morale. Vengrijos laisvės kovotojo praeitimi, reiskia būti apšauktu 'raudonu' ir sumuštū sekančiuose rinkimuose.

"Amerikos taksų mokėtojai, su geriausiomis intencijomis, apmokėjo kelionę daugelio jūsų buvusių tautiečių. Centrinė Intelligence Agentūra finansavo jų demonstracijas prieš oficialius vizitorius iš jūsų šalių. Mes priėmėm Centarlinės Europos padugnes... Jūs žinote, kas jie yra, kas kelia triukšmą jų tautinėse grupėse. Aš žinau, kas jie yra, taipgi. Ar nenorėtumėte pasiimti juos atgal?"

"Kanada taip pat turi šią problemą. Vienas ir tas pat uždavinys amerikiečiams ir kanadiečiams, tai susirišti su tautinėmis grupėmis: remti tuos, kurie priešinasi fašistinei infiltracijai ir daro kontrspaudimą į išrinktuosius oficialus. Politiniai rezultatai būtų vertingesni, negu pastangos".

Pirmam rajonui su Montreale priešakyje gauti 15 naujų prenumeratų ir sukelti \$800.00 aukų.

Antram rajonui su Torontu priešakyje: gauti 25 naujas prenumeratas ir sukelti \$1,700.00 aukų.

Trečiam rajonui, su Winnipegū priešakyje: gauti 5 naujas prenumeratas ir sukelti \$350.00 aukų.

Ketvirtam rajonui, su Vancouveriu priešakyje: gauti 5 naujas prenumeratas ir sukelti \$175.00 aukų.

Likusią dalį būtinosios bendros kvotos, tikimės, padės sukelti JAV ir kitose šalyse gyvenanti Liaudies Balso draugai ir draugės.

Plačiau apie vajuo uždavinius, kvotas ir vajuo dovanas bus pranešta sekančiuose LB numeriuose. O dabar visus LB skaitytojus ir rėmėjus prašome rikiuotis didžiosios darbymetės pasėkmingam pravedimui ir tuomi atžymėti Liaudies Balso trisdešimts metų gyvavimą ir įžengimą į 31-muosius jo gyvavimo metus.

K. Kilikevičius

DAUGIAU TREČDALIO ŽMONIŲ KENČIA ALKĮ

LONDONAS. — Čionai prasiidėjo pirmasis Tarptautinis maisto mokslo ir technologijos kongresas. Jame dalyvauja 1,400 delegatų iš 40 šalių.

Raportuojama, kad nuo vieno trečdalis iki pusės žmonių neturi pakankamai maisto, nedavalgo, alkanauja. Pasibaistina tas, kad kasmet alkanųjų skaičius didės, kasmet daugėjant žmonių skaičiui, jeigu nebus surasti nauji maisto šaltiniai. Dabar pasaulyje yra 3 bilijonai žmonių.

Pastabos

Jungtinės Valstijos bauginasi Kubos dėl to, kad ji gali leisti Tarybų Sąjungai įsteigti militarinę bazę ar panaudoti savo militarines jėgas prieš kurią kitą Lotynų Amerikos valstybę.

Jos bauginasi to, kad Kuba rodo pavyzdį kitoms Lotynų Amerikos valstybėms.

Kubiečiai nusikratė savo diktatoriaus ir svetimų jungo.

Korespondentai dabar talkininkaudami JAV imperialistams, plačiai rašo apie Kubos ekonomines bėdas.

Bet jie nepasako, kad tos bėdos yra produktas Jungtinių Valstijų embargo, vietinių reakcionierių sabotazo.

Bet jos bus nugalėtos.

Manitobos universiteto ekonomijos profesorius Clarence L. Barber sako, kad kanadiečiai perduoda save į ekonominę vergiją.

Panašiai, kaip tūlos gentys Filipinuose darydavusios prieš 50 metų.

Tų genčių žmonės parsiduodavę paimdami užmokestį iš kalno. Už tą mokestį jie gerokai paūždavę, o išleidę parsiduodavę vergijai iki mirties.

Kanada, sako jis, įsiskolinusi svetimiems jau \$18.000.000.000.

Vien palūkanų per metus sumoka \$600.000.000.

Jeigu palūkanos bus pakeltos, tai per metus reiks mokėti virš bilijono dolerių.

Kitai sakant, kanadiečiai užia už svetimus pinigus.

Taip tai, sako jis, jie prašvilps Kanados resursus, industrijas ir t. t.

Niekad istorijoje nebuvo taip valkiojamas žodis "laisvė", kaip dabar.

Bet kas ta laisvė iš tikrųjų yra?

Pilnos laisvės niekad nebuvo ir nebus. Kiekvienas gyvūnas turi taikytis su kuom nors, su kokia nors aplinka, jei ne su gamta, tai su žmogum.

Jei visi turėtų pilniausią laisvę, tai pasaulyje būtų baisiausia anarchija.

Žmonės gyvena bendruomeniškai, kokia ta bendruomenė bebūtų.

Kiekviena bendruomenė nustato taisykles, kurių individui yra privaloma laikytis.

Jei kas nesilaiko nustatytos tvarkos, tas yra baudžiamas.

Laimingiausia bendruomenė gali būti ta, kurios nariai yra sąžiningi, nenori pažeisti bendros tvarkos savo naudai.

J. Y.

Pat Patterson, aktorė ir rašytoja dėl Kanados televizijos.

Dainininkas Jan Rubes, čekoslovakų kilmės, kurs vėl paskirtas radio programos "Songs of My People" pranešėju. Programa ruošia ir vadovauja Ivan Romanoff. Girdima pirmadienio vakarais.

Ką Kiti Rašo

Neutralų problema

Dr. Reinhard Kamitz, Australijos Nacionalio Banko prezidentas, Čikagoje pareiškė, jog Europos "bendroji rinka" stato Austrijai ir kitoms neutralioms šalims šią problemą:

Stoti į bendrą rinką ir bloginti ekonominius santykius su TSRS ir liaudies šalimis, o taipgi ir kitais kraštais, kurie nėra bendroji rinka, arba glaudžiau veikti su TSRS ir liaudies šalimis.

Pasilikti viduje nesidėjus nė su vienu negalima. O kad "bendros rinkos" blokas sudarytų blogas sąlygas įstojimui ten, gal tekti dėtis su TSRS.

Neužtenka bendros rinkos", sakė jis. Reikia vieningos Europos, bet to prieit bent dabar negalima. Neutralios šalys dėlto turi prieš save labai sunkią problemą.

— Vilnis

Juokinga, ar ne?

Vėl baisus alabas dėl tos mažytės Kubos! Rugsėjo 6 d. didžiulės žinios iš Washingtono antraštė: "Sekretorius Ruskas sako Lotynų Amerikos šalims, Kubos komunizmui turi būti pastotas kelias!"

Tik pagalvokite: iš tos mažytės salos komunizmu užsikrės visos dvidešimt amerikinių respublikų, nugrius jų valdžios, velniop nueis jų santvarkos!

Panašu į kokią tai paskutinio "sūdo dieną", į svetio pabaigą!

Ar visoje mūsų sostinėje randasi nors vienas toks bukaprota, kuris tikėtų kvaila pasaka, jog Kuba ginkluojasi invazijai į kitas šalis? Kas jau kas, bet prezidentas Kenedis ir sekreto-

rius Ruskas tuo tikrai netiki.

Tai kam tas aliarmas? Kam tas tarptautinės atmosferos nuodijimas?

Na, bet daleiskime, kad Kuba jau iš tikrųjų stato komunizmą.

Kodėl ir kokią teisę mes turime tą teisę jai atimti?

Tik todėl, kad ji randasi mūsų panosėje arba pašonėje, ir kad ji ieško paramos ir užtariamo socialistiniam pasauliui?

Tai kaip su Tarybų Sąjunga, kurios rubežiai susieina su Turcija ir Iranu? Su abiemis tomis šalimis Jungtinės Valstijos turi "apsigynimo" sutartis. Juk tai daug didesni kraštai, negu vargšė Kuba.

— A. Rimba

Peticijos už taiką

Prezidentas Kenedis gavo peticijas su 90.000 amerikiečių parašų. Peticijos žada remti prezidento pasisakymą lenktynių su TSRS erdvėje, bet priešinasi karui.

Metodistų kunigas Rodney Shaw įteikė 30.000 parašų, o mokyklų viršininkas, darbuotojas už taiką, Norman Hunt — 60.000.

Būdinga, kad ir religingi žmonės nori taikos, priešingi karui.

— V. Andrusis

Obskurantų balsas

Čikagos marjonų laikrašt-palaikis "Draugas", išgirdęs, kad į 1964 metais ruošiamą Pasaulinę Parodą Niujorke žadama atgabenti muziko švedo vadovaujama Lietuvos Liaudies Ansamblį bei "Pilėnų" operą, paleido kosere: "Hamibaldas priverstas..."

Š. m. rugsėjo 7 d. Almis Drulia, nusiskundęs, kad "nemaža dalis išsivijos lietuvių šios šventės laukia", ragina sukurti "veiksmus" ir "apipilti Vašingtoną laiškais, kad tokios gastrolės iš okup. Lietuvos ne tik nereikalingos, bet ir žalingos".

Tie Amerikos lietuviai, kurie iki šiol dėl vieno ar kito priežasčių palaikė ryšius su marjoninio tipo "kultūrininkais", po tokio pareiškimo turėtų pagaliau praregėti ir pamatyti, su kuo jie susideda. Nes juk neįmanoma

— Narimantas Noragas

Tokių yra daugiau

Kalbant apie neseniai mirusį rašytoją Liudą Zeikų, tai buvo vienas tų dipukų, kurių buržuaziniai nacionalistai bijo kaip maro, kad vulkanu neišsiveržtų už kultūrinį bendradarbiavimą su Lietuva.

Pažangiesiems lietuviams velionis buvo mažai žinomas. Bet buvo laikraščio "Vilnius" šalininkas, bendradarbis. Apie mėnesį laiko pirma mirties redakcijai atnešė vieną ir gana stambų savo kūrinį. Jo prote jau buvo įvykęs lūžis. Visa širdimi troško bendradarbiavimo su Lietuva.

Gaila, ir labai gaila, kad nepaspėjo triumfališkai pereiti mūsų pusėn. O ta valanda buvo visiškai nebetoli.

Tokių, koks buvo velionis Liudas Zeikus, yra ir daugiau. Prieš kurį laiką Tarybų Lietuvos rašytojų sąjungos žurnale "Pergalė" tilpo naujojo ateivio rašytojo K. Almeno novelė "Ketvirtadienis — biauri diena" po slapyvardžiu A. Alksnis. Siomis dienomis Vilniaus "Tiesa" išspausdino kito naujojo ateivio rašytojo Alb. Morkaus novelę "Baltasis miestelis". Naujasis ateivis žurnalistas A. Zienius jau atvirai reiškiasi pažangių Amerikos lietuvių spaudoje.

Anot Maironio, "Nebeužtvenksi upės bėgimo, norint sau eity, ji pamažu". Taip pat ir buržuaziniams nacionalistams, nebesulaikyti bendradarbiavimo su Lietuva, nors ji ir vyksta pamažu.

— S. J. Jokubka

O Galėjo Būti Kitaip...

Rugsėjo 7 dieną nuo širdies smūgio, Cicero, Ill., mirė Liudas Zeikus, plačiau žinomas tik spaudos darbininkams ir neskaitytam būrliui šachmatų mėgėjų.

Su velioniu teko susipažinti, kai jis prieš kiek laiko trumpai dirbo "Vilnius" spaustuveje. Spaustuves techniko darbas, matyti, jo netraukė. Rašymas buvo jo "duona ir druska", bet...

Tur būt nei vienas lietuvis rašytojas Amerikoje nėra praturtėjęs. Priešingai, iš gaunamo lietuviškose leidyklose honorarų...

ŠYPSENOS

Laimė pasikeitė

Mėsininkas vieną rytą pristatydamas mėsa, užvažiavo ant senutės ir sunkiai sužeidė. Teismas priteisė iš jo senutei gražią sumą. Už kelių savaičių jis vėl užvažiavo ant žmogaus, senelio, kuriam taip pat teismas priteisė iš jo nemažą sumą. Atrodė, kad jam teks uždaryti savo biznį.

Vieną sekmadienį, jam sėdint namie, įbėgo jo sūnus uždusęs ir sušuko:

"Tėti, tėti, motiną pervažiavo didelis turistų automobilis!" Mėsininko akys džiaugsmu sužibo. "Ačiū dievui", tarė jis, "galų gale laimė perėjo mūsų pusėn!"

Jis žino

"Tėti, aš gavau darbą", pasigyrė sūnus, norįs tapti aktorium. "Tai nauja drama, kurioje aš vaidinsiu rolę vyro, vedusio 20 metų".

"Gerai, tai bus pradžia", atsakė tėvas. "Vėliau gal gausi tokią rolę, kurioje galėsi kalbėti".

noraro, negalima nei skrumnaus pragyvenimo padaryti.

Velionis Zeikus rašė daug. Vieną jo kūrinį anamet atspausdino marjonų "Draugas". Protarpiais bendradarbiavo ir "Vilnyje", bet pasirašinėdavo tik slapyvardžiais.

Apie pora savaičių prieš mirtį "Vilnius" redakcijai įteikė vieną stambesnę savo kūrinį ir pakartotinai prašė jo vardą palaikyti slapybėje. Atrodo, bijojo persekiojimų iš "vaduotojų".

Velionis Liudas Zeikus buvo "dipukas". Karo sukurių atbloktas į sveičią šalį, neturėjo progos pilnai išvystyti savo rašytojiško talento.

"Draugas" sako, kad velionis paliko didesnių darbų rankraščiuose dailiojoje literatūroje. "Paliko..." Gal gersnio likimo susilauks tie rankraščiai, kuriuos, velionis sakė šių žodžių rašytojui, neseniai pasiuntęs Tarybų Lietuvos Rašytojų Sąjunga Vilniuje.

Liudas Zeikus nebuvo senas. Bene geriausia jo kūryba dar nebuvo parašyta. Jei ne karas, jei ne kurstymas prieš naują tarybinę santvarką Lietuvoje ir viliojimas "lengvo gyvenimo" pažadais Amerikoje, ne vienas jo kūrinys jau būtų išleistas daugiatūkstantiniais tiražais Lietuvoje.

Gaila, kad nuo ne mūsų priklausomom aplinkybėm taip susiklosčius, liko neišnaudotas rašytojo talentas.

— L. Jonikas

MASKVA. — TSRS Komunistų partija užmezgė ryšius su Mali respublikos (Afrikoj) Sudanų Sąjunga, laike šios organizacijos kongreso.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Tenką nugirsti nusiskundimų, kad Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos nariai, nors ir užsimokėję duokles, dar negavę knygų. Pilnai sutinku su tuo, kad nariai turi teisę reikalauti, kas jiems priklauso, ir kritikuoti valdybą. Bet šiame klausime nesu linkęs valdybą kritikuoti.

Už knygas atsakomingas finansų sekretorius L. Kisieličius. Nariai gerai žino tą. Jeigu narys nori gauti knygą, juk nesunku nuvažiuoti ir pasiimti. Draugui išvežioti visiems į namus juk neįmanoma. Mes negalime to iš jo reikalauti.

Geriausia būtų pasiimti knygas draugijos susirinkimuose. Reikia tiksliai atsilankyti į juos.

V. Rimavičius išvažiavo į New Yorką pas brolių Joną pasisvečiuoti.

B. S. Stratkauskai ir J. J. Haře (Leknickaitė) susilaukė sūnelio, o W. Horge (Senkaitė) — dukrelės.

Mirė A. Tamašauskas, 74 metų amžiaus. Atvyko Kanadon po pirmo pasaulinio karo. Buvo laisvų pažiūrų, skaitė Liaudies Balsą, priklausė lietuvių organizacijose. Paliko sūnų Montreale, 2 sūnus ir 2 dukteris Lietuvoje. Kilęs iš Siulpėdžių kaimo, Ylakių valsč., Mažeikių apskr.

Taipgi mirė W. Pocius, 70 metų amžiaus. Kanadon atvyko prieš pirmą pasaulinį karą. Buvo nevedęs. Buvo susipratęs, skaitė ir rėmė Liaudies Balsą, Laisvę ir kitokią pažangią spaudą, priklausė Vytauto klubui. Paskutiniu metu sirgo ir nekuriems draugams sakė, kad testamente užrašys kiek ir dėl pažangios spaudos, bet mirtis užbėgo jam už akių.

Šią vasarą St. Lawrence upė-

Apie Tarptautinę Moterų Taikos Konferenciją

P. Kisieliene

MONTREAL. — Čia tik užsibaigė tarptautinė moterų taikos konferencija, kuri buvo sušaukta iniciatyva Kanados "Moterų Balso" komiteto, kooperuojant su Jungtinių Valstijų moterimis. Konferencija tęsėsi nuo 9 iki 16 d. rugsėjo.

Pirmą kartą teko dalyvauti tokiam dideliame, reikšmingame ir iškilmingame suvažiavime, kuriame įgyti įspūdziai ir patyrimai pasiliks ilgai mano atmintyje. Čia suvažiavo delegatės iš skirtingų pasaulio kampų, k. t.: iš Indijos, Afrikos, Australijos, Japonijos, Naujosios Zelandijos, Čekoslovakijos, Norvegijos, Olandijos, Lenkijos, Čilės, Vakarų Vokietijos, Jungtinių Valstijų, Tarybų Sąjungos, Jamaikos, Korėjos, Kenijos ir Kanados. (Dėl sušluba-

je vanduo 300 mylių ilgyje buvo nupuolęs žemiau 34 pėdų, ko pasėka buvo ta, kad daugelis jūrų laivų turėjo iškrauti prekes Kvebeke ir kituose uostuose, o tas žymiai sumažino Montrealo prielaukos biznį, bet pakėlė gelžkelių biznį.

Šiais metais katalikų mokyklose Montreale vėl mokins tik po pusę dienos, dviem pamainom, nes stoka mokyklų ir mokytojų.

Protestoniškos mokyklos veiks normaliai.

B. K.

mėti sekanti:

1. Kad ši konferencija priimtų rezoliuciją, paremti Indijos, Afganistano, Ghanos ir Neapolio pasiūlymą Jungtinių Tautoms, kad jos pravesų tarimą padaryti 1963 metų "Tarptautinius Kooperacijos Metus".

2. Kad moterys tose šalyse, kurios sudaro Jungtines Tautas, sudarytų komitetus dėl TKM ir kad surastų būdus susirišti su tomis moterimis, kurių valstybės dar neįeina į Jungtinių Tautų šeimą.

3. Kad visose tarptautinėse konferencijose, vykšančiose 1963 m., būtų raginama padėti ant dienotvarkės taikos ir nusiginklavimo klausimus.

4. Atkreipti viso pasaulio moteris į tą faktą, kad pasaulyje dar randasi virš 250 milijonų vaikų, kuriems trūksta mokyklų, dėl kurių mažiausia reiktų 8 ir pusės milijono mokytojų ir apie 15 milijonų dolerių. Siūloma moterims raginti savo valdžias, kad apsvarstytų ir rastų reikalingą atkreipti į tai atydą.

6. Panaikinti karo propagandą.

7. Sudaryti peticijas ir įteikti 18 tautų nusiginklavimo konferencijai Generoje ar Jungtinių Tautoms.

8. Kelias į taiką bus atsiektas tik visiškai nusiginklavus, ir tas atsiekimas galimas, veikiant tarptautinei kontrolei, tik turi būti veikiama neatidėliojančiai.

9. Kad visi nukliniai bandymai, bile valstybės, būtų momentaliai sustabdyti.

10. Reikalauti, kad Kinijai vieta būtų Jungtinėse Tautose.

11. Protestuoti už produktavimą ir pardavimą "karo žaislų" vaikams.

12. Skiepyti žmoniškumą ir duoti supratimą, kad visi vyrai, moterys ir vaikai turi tuos pačius priešus, t. y.: karas, badas, skurdas, ligos ir neraštingumas.

13. Išleisti taikos ženklus ir atvirutes.

14. Padrąsinti moteris į politinį gyvenimą.

15. Padrąsinti moteris remti tuos politikierius, kurie dirbtų dėl taikos ir nusiginklavimo.

16. Siūlo sudaryti tarptautinį komitetą iš 9 narių, t. y., 3 nuo Rytų pusės, 3 nuo Vakarų ir 3 nuo Neutralių šalių.

Paliečiau tik dalį pasiūlymų, nes visus išvardinti užimtų daug laiko ir vietos laikraštyje.

(Bus daugiau)

JAV ir Kuba; TSRS ir Jos Kaimynės

S. KARPE

Jungtinėse Valstijose vis daugiau ir daugiau šaukiama prieš Kubą. Girdi, Kubos ginklavimasis sudaro pavojų visai Lotynų Amerikai. Jungtinės Valstijos neleidžia Kubai tapti militarine Tarybų Sąjungos baze. Jungtinės Valstijos nutraukiančios pagalbą toms šalims, kurių laivai gabena prekes į Kubą ir t. t.

JAV valdžios pareigūnai "suskaičiavo", jog Kuboje yra 4-200 asmenų iš socialistinių šalių. Toks svetimšalių koncentravimasis Kuboje, sako jie, tēbėra defensyvinio pobūdžio, bet jeigu jis tęsis ir toliau, tai jis gali išsąukti karą.

Tiesa, Kuba randasi vos už 90 mylių nuo JAV, tačiau ji juk tik lašas jūroje prieš Jungtines Valstijas. Prie to, JAV turi bazę ant Kubos žemės. Kuba nesusiėkia sausa nei su jokia kita šalimi. Tiesiog kvaila ir kalbėti, kad Kuba sudarytų kokį pavojų JAV.

Dabar eikime prie Tarybų Sąjungos ir jos kaimynų.

Su Tarybų Sąjunga rubežiuojasi Iranas ir Turkija, kur JAV turi dideles karines jėgas, raketų bazes. Bet mes negirdime tokio verksmo iš Tarybų Sąjungos pusės. Ji piktinasi tuomi, bet neverkšlena. O reikia atsiminti kad amerikiečių jėgos tose šalyse gali būti naudojamos ofensyvai.

Bendrai, JAV su savo sąjungininkais turi šimtus militari- nių bazių apie Tarybų Sąjungą.

To akivaizdoje, amerikiečiams būtų tiesiog gėda pykti, jeigu Tarybų Sąjunga steigtų savo bazę Kuboje. Bet ji nestiegia bazės Kuboje. Ji tik padeda kubiečiams sutvirtinti apsigynimą nuo išlaikinių priešų, kurie jau porą kartų buvo užpuolę.

Tarybų Sąjungos pašonėj randame kapitalistinę Suomiją. Šalis, kuri praėjusiame kare kariavo hitlerininkų pusėj. Tenai yra aršių komunizmo priešų, tokių, kaip čekagiškis Gri- gaitis. Bet Tarybų Sąjunga palaiko su ta šalimi labai gerus santykius. Veda kuo plačiausią prekybą. Niekas negirdėjo, kad kokį embargą ar boikotą skelbtų Suomijai Tarybų Sąjunga, kadangi ji yra kapitalistinė.

Afganistane tebeviešpatauja monarchija. Tarybų Sąjunga palaiko gerus santykius ir niekad negrumsa pakeitimu tvarkos tenai.

Sie keli faktai rodo, kaip Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga gyvena su savo kaimynais, turinčiais kitokią santvarką. Jis taip pat sudaužo į šipulius teigimą, kad Tarybų Sąjunga sudaro pavojų jos kaimynų laisvei. Kaip tik priešingai, JAV nenori toleruoti tokių savo kaimynų, kurie nori tvarkytis skirtingai.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860

Montreal 2, P. Q., Canada

WINSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas. Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P. O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus.

Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.

Telefonas: OR. 4-7578

Š. Aragyvspirelis

Vertė V. Oškiniš

Sudužusi širdis

Pasakiškas Gruzinių Romanas

Kitą kartą vienoje karalystėje gyveno dosnus, žemių ir baudžiauninkų turtingas, visoje šalyje garsus kunigaikštis, vardu Kacija.

Karalius didžiai vertino kunigaikštį už jo gerą būdą ir dosnumą.

Kasdien prie karaliaus rūmų suplaukdavo minios žmonių su skundais ir prašymais. Karalius visų iškleusdavo ir išnagrinėdavo skundus. Be to, jis paprastai paklausdavo skundėjų:

— Kieno tu žmogus?

Ir nebuvo tokio atsitikimo, kad kas nors iš tos daugybės prašytojų būtų paminėjęs kunigaikščio Kacijos vardą.

— Pasakykite, — paklausė kartą karalius, — kodėl dar niekada nebuvo atėję skūstis kunigaikščio Kacijos baudžiauninkai, o tuo tarpu kitų kunigaikščių žmonės neduoda man ramybės?

— Tebūnie palaimintas tavo vardas, didysis karaliau! Kacijos žmonės gyvena geriau nei mūsų ponai. Argi jie skūsis savo laime? — vienbalsiai atsakė jam.

Karalius susimąstė ir vėl paklausė:

— Gerai. Bet kodėl anksčiau skundėjų per dieną atėdavo tik keli, o dabar jų be paliovos daugėja ir daugėja?! Kodėl taip radosi? Negi jūsų ponai seniau buvo geri, o dabar pasidarė blogi?

— Tebūnie palaimintas tavo vardas, didysis karaliau! Mūsų ponai ir anksčiau nebuvo geri, bet seniau valstiečiams, pabėgusiems iš nepakeliamos priespaudos, prieglobstį suteikdavo kunigaikštis Kacija. Ir nemažai žmonių jis priglaudė pas save. Todėl mes ir nedrumstėme tau ramybės. Visiems, kurie pas jį atkeliavdavo, jis duodavo žemės sklypą, ir niekas iš radusių pas jį pastogę nėra pabėgęs, visi yra tapę jo baudžiauninkais. Taip Kacija išdalino visas dykas žemes, tad tuos, kurie dabar ateina, jis gali priimti tik kelioms dienoms: "Visas savo žemes jau išdalinau baudžiauninkams, — sako jis. — Tau jau nebeturiu ko duoti. Tu gali paviešėti pas mane, o paskui laimingai nugabensiu tave iki artimiausio kunigaikščio valdų..."

— Tu pats žinai, didysis valdove, kad ilgai viešėti mes negalime! O palikti pas kunigaikštį chizanu sąžinė neleidžia. Chizanai — bežemiai valstiečiai, pagal sutartį su dvarininku dirbą jo žemę ir moką jam duoklę. Nepakeldami žiaurais išnaudojimo, jie ieško davo žemės ir prieglaudos pas žmoniškiausius dvarininkus, todėl chizanai kitaip dar buvo vadinami prisiglaudėliais. Žodis "chizanas" — čia ir vartojamas

pastarąja prasme.)

— Taip, chizanas — labai doras ir kuklus svečias! — pastebėjo karalius. — Jis stengiasi savo darbu pelnytis duoną, nenori apsunkinti šeimininko.

— Kaip tik dėl to, didysis valdove, visi, kurie pereidavo pas Kaciją, stengdavosi kuo greičiau tapti jo baudžiauninkais. Bet dabar, kai jis jau turi per daug žmonių, mes nebežinome, kur eiti, todėl ir kvaršiname tau galvą savo skundais. Pas kitus kunigaikščius mes nesiryžtame eiti, kadangi jie vienas už kitą blogesni.

— O —

Bet kunigaikštis Kacija ne vien tuo garsėjo, ir karaliaus ausis pasiekdavo ne vien tik tie pagyrimai.

Kacija turėjo gražuolę dukterį Eterę. Garsas apie jos grožį skambėjo visoje karalystėje, nors jos pačios niekas nebuvo matęs.

Daug jaunų kunigaikščių svajėjo apie jos ranką, daugelis piršosi jai. Ir tai nenuostabu: neregėtas Eterės grožis ir jos tėvo didžiuliai turtai masinė masino į rūmus pulkus gerbėjų.

Tačiau Kacija, didžiai mylėdamas savo dukterį, nesiryžo pats vienas duoti jaunikiams vienokį ar kitokį atsakymą.

Kartą jis tarė dukteriai:

— Etere, dukrele mano, tu jau suaugusi, metas pagalvoti apie savo likimą.

— Tėve, aš jau seniai galvoju apie tai ir laukiu savo likimo šiame bokšte.

— O džiaugsmo mano! Jei taip, ta leisk man išrinkti tau jaunikį ir atsiųsti pas tave! — džiugiai sušuko tėvas ir pabučiovo dukterį.

— Ne, tėve, tu siųsk pas mane visus trokštančius mano rankos, o išsirinksiu aš pati, — atsakė duktė.

— Bet, vaikeli mano, juk tu gali apsirikti, kas gi tada bus?

— Ne, tėve, jeigu aš apsiriksiu, tai man bus lengviau susitaikyti su tuo, kadangi aš pati būsiu išsirinkusi. O jeigu tu apsiriksi, tai tavo klaida it sunkus akmuo visam gyvenimui užguls man širdį ir sudrums mano meilę tau.

— Gerai, vaikeli mano, tebūnie taip, kaip tu nori.

Ir kunigaikštis Kacija ėmė kone kasdien siuntinėti pas dukterį jaunikius, geidžiančius jos rankos, bet jina visiems ryžtingai atsakydavo.

Kiekvieną kartą būdavo šitaip.

Pirmieji žodžiai, kuriuos Eterė išgirdavo tariant garbintoją, būdavo tokie:

— O gražuole! Garsas apie tavo grožį sklinda po visą pasaulį, ir tu išties...

— Ko gi tu pageidauji? — netikėtai pertraukdavo jį gražuolė.

— Būti tavo vergu! Įsakyk, ir aš pulsiu prieš tave ant kelių! ..

— Aš nekenčiu vergų! — išdidžiai atšaudavo Eterė ir parodydavo duris. Kodėl ji taip beširdiškai apsidavo su tais, kurie geidė jos rankos? Dukters elgesys labai skaudino Kacijai širdį, bet savo nepasitenkinimo jis nerodė.

Ir jeigu net tikras tėvas nežinojo jos godų, tai ką gi galėjo numanyti apie jas svetimi, nes Eterė niekam kitam nepatikėdavo savo paslapties, kaip tik mėnuliui ir vien tomis valandomis, kai visas pasaulis būdavo kietai įmiges! Kai aplinkui viskas nutildavo ir nurimdavo, ji atsidarydavo savo bokšto langą ir taip meldavosi mėnuliui:

— O mėnuli, tik tau vienam patikiu savo liūdesį! Surask jį ir jeigu jis galvoja apie kita, pašnibždėk jam į ausį mano vardą! Nutiesk tarp manęs ir jo savo spindulių nėrinį, kad jo širdis plazdėtų tik man vienai, kaip kad jam plazda manoji! O mėnuli, jeigu išsipildys mano svajonė ir aš kada nors tapsiu karaliene, prisiekiu — būsiu tavo vergė su visa savo karalyste!

Taip meldavosi Eterė, stovėdama prie lango su palaidais plaukais, dainuodavo, verkėdavo, maldaudavo.

Jeigu tie jaunikai, kurie piršosi jai, koku nors būdu būtų sužinoję jos slaptas svajones, jie veikiausiai būtų mokėję papirkti karalaitį, pavergusį jos širdį, ir priversti jį išsižadėti jos.

Tačiau to niekas nežinojo: savo paslaptį jį patikėdavo vien mėnuliui ir tik tada, kai visi miegodavo.

— O —

Tiesiai priešais Eterės bokštą buvo dirbtuvė, kurioje dirbo senukas auksakalys su savo mokiniu. Meistras atėdavo į dirbtuvę rytą ir dirbdavo iki pat vakaro, paskui išėdavo namo, o mokinys likdavo dirbtuvėje. Meistras buvo geras žmogus ir didžiai mylėjo savo mokinį, kuriam ketino palikti dirbtuvę, nes savo vaikų jis neturėjo.

Mokinys buvo labai gabus, stropus, ir šeiminkui tas teikė daug džiaugsmo.

— Jis nepadarys man gėdos, — dažnai sakydavo jis žmonai ir kaimynams. — Jau ir dabar mano Macharis geriau už mane moka amato, o toliau dar geriau išmoks ir dar labiau ištobulins jį.

Macharis iš tiesų dirbo labai uoliai, stengdamasis kuo geriau išmokyti amato, kurio jį mokė meistras. Ir neretai jam pasisekdavo taip dailiai padaryti kokį daiktą, jog meistras iš visos širdies džiaugdavosi.

Macharis nesėdėdavo be darbo net ir vakare, kai meistras išėdavo namo. Atvirksčiai, jis tada dar uoliau dirbdavo. Tiesa, dailių daiktų dirbti vakarais

jis negalėjo, nes juos dirbti prie menko žiburio buvo sunku. Užtat tomis valandomis jis lydėdavo metalus, formuodavo juos, ruošdavo medžiagas rytojams dienai.

Metai bėgo. Macharis suaugo, pradėjo su didesniu atsidėjimu gilintis į savo amato sąvybes, tapo pats sau reiklusnis. Kartais jis taip įnikdavo į darbą, jog dirbdavo iki gaidykstės. Ir tada miegoti jam tekdavo tik kelios valandos.

Vieną naktį, kai jau visi aplinkui kietai miegojo, Macharis dirbdamas staiga išgirdo kažką gražiai dainuojant. Jis ėmė klausytis, ausis ištempęs. Ir kur taip nelauktai suskambėjo tas įstabus balsas? Macharis nustebo taip, jog darbas iškrito jam iš rankų, dumplės sugniūžo, ištirpintas, akinamai žėris metalas pradėjo stingti, ugnis žaizdre apsitraukė pelėnų plėnele...

Macharis tebesėdėjo nekručėdamas, tarsi apkerėtas, susijaudinęs klausėsi balso, kuris skambėjo nakties tyloje protarpiais kaip maldavimas, protarpiais kaip švelnus mylavimas.

Sunkiai valdydamasis, jaunuolis prištū galais tyliai išėjo į dirbtuvės balkoną...

Tačiau daina nutrūko. Skambėjo tik jos aidas. Macharis tęsė pamatyti bokšto lange grakštų, tarsi iš kristolo iškalta paveikslą, ir langas užsivėrė... Balsas nutilo.

Jaunuolis, to reginio sukrėtas, dar ilgai negalėjo atsipeikėti. O paskui, kai atsitokėjo, ėmė skaudžiai barti save, kam, išėjęs į balkoną, nubaidė tą paslaptinę būtybę, dainuojančią nakties tyloje.

Macharį labai sujaudino visa tai, ką jis girdėjo ir regėjo. Palaimos akimirksnį pakeitė liūdesys. Jis skaudžiai priekaištavo sau, manydamas, kad jeigu nebūtų išėjęs į balkoną, tai balsas tebeskambėtų kaip skambėjęs... Nusiminęs jis išėjo į dirbtuvę, kur mėnulio šviesoje jam krito į akis žaizdras. Jis stvėrė metalo gabalą ir atsivėdėjęs trenkė jį į žemę. Metalas keistai žvangtelėjo...

Šiaipjau Macharis gal nebūtų atkreipęs į tai dėmesio, bet dabar jo ausyse dar tebeskambėjo anas žavusis balsas, ir todėl jis krūptelėjo nuo nukritusio metalo garso. Koks grubus, nemelodingas pasirodė jam tas garsas!

Jis pakėlė nuo žemės metalo gabalą ir, dauždamas įvairiais daiktais, skambino jį. Metalas skambėjo kaskart kitoniškai, ir Macharis lygino tuos garsus su balsu, kuris apžavėjo jį.

Macharis klausėsi, stebėjosi, vėl skambino metalą, svajodamas išgauti iš jo garsą, panašų į ką tik girdėtą balsą. Daug įvairių metalų jis išmėgino tą naktį, ieškodamas garsų, panašų į anuos švelnius garsus, kurie sužavėjo jį...

— O —

Rytą meistras labai nustebo, pamatęs dirbtuvėje netvarką ir kambario viduryje stovintį Ma-

charį. Jis net išsigando — ar tik nebus jo mokinys iš galvos išsikraustęs — taip keistai atrodė jo veidas.

— Ko ieškai, sūnau mano? — nerimo pilnu balsu paklausė jis, padėjęs ranką ant Machario peties.

— Balsas, meister, balsas! .. Senukas ne juokais išsigando, išgirdęs tokį keistą atsakymą. Buvo aišku, kad Macharį ištiko kažkokia nelaimė.

Jis meiliai apsikabino mokinį ir drebančiu balsu tarė:

— Tu, matyt, visą naktį nemiegojai. Regiu tavo veide nuovargį. Eik pamiegoti, o aš čia viską sutvarkysiu.

Sulig tais žodžiais Macharis atsipeikėjo. Apsidairęs aplinkui ir pamatęs netvarką, sumišo. Kambarys išties labai keistai atrodė: nė vieno daikto nebuvo savo vietoje; viskas buvo išmėtyta asloje, netgi brangūs dirbiniai.

Macharis susigėdo. Jis išraudo, nukorė galvą ir kažką sulemeno.

— Nesisielok, sūneli, nelūdėk, — dar meilingiau tarė meistras ir kone varu nuvedė jį prie tachtos.

Senukui palengvėjo ant širdies. Dėkui dievui, kad jaunuolis atsipeikėjo, nes buvo pamąšęs, kad nakčia Machariui kas nors pasivaideno arba piktoji dvasia buvo užpuolusi!

Ir jis prisipyręs ėmė prašyti jaunuolį atsigulti ir pamiegoti.

— Atsigulsiu, meistre, tik pirmą viską sutvarkysiu...

— Nereikia, sūneli, aš pats sutvarkysiu, tu nesirūpink!

Nuovargis pamėmė viršų. Kiaurą naktį nemiegojęs, Macharis užmigo kaip užmuštas, vos tik padėjęs galvą ant prieglavio.

Kai jis pabudo, buvo jau popietė. Ilgai negalėjo prisiminti, kas jam buvo nutikę. "Nejau aš pramiegojau, nepajutęs, kada atėjo meistras? Man tai pirmas toks atsitikimas!" — pagalvojo jis ir pašoko iš patalo.

Meistras sėdėjo, palinkęs prie darbo. Jis jautė, kad Macharis jau atsikėlė, tačiau pats nė nekruštelėjo ir apsimitė nieko nepastebėjęs. Jis leido Machariui atsitokėti.

Mokinys buvo beeinąs prie meistro, ketindamas atsiprašyti už pramiegotimą, bet susyk viską atsiminė...

Skubiai nusiprausė šaltu vandeniu ir priėjo prie meistro, nusprendęs jam viską papasakoti.

— Meistre, — pradėjo jis, — praėjusią naktį...

— Niekis, sūnau mano, nenusimink! .. — švelniai pertraukė jį meistras.

— Ne, meistre, — tvirtai atsakė jaunuolis. — Kaip tik mano metuose reikia mokėti valdytis ir blaiviai galvoti, nes senatvėje bus vėlu...

Meistrui patiko mokinio žodžiai.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Pranešimas

Šeštadienį, rugsėjo 29 d., Ukrainų Labour Temple salėje, 746 Barton St. E., yra ruošiamas banketas ir šokiai sutikimui sugrįžtančių į Hamiltoną žymių Kanados darbininkų vadų Harry ir Iva Hunter'ių. Svarbiausias pokylio kalbėtojas bus Bruce Magnuson, vienas iš KKP vadų.

Pradžią 7 val. vak. punktualiai. Bilietas \$1.00.

Visus maloniai prašome dalyvauti.

Komitetas

Toronto, Ont.

K.L.L.D. Susirinkimas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 26 d.,

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Prietaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(įskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antradienį, Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti
Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

7.30 val. vak., Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Visus kuopos narius prašome dalyvauti susirinkime, o kurie dar negavę nariams priklausančias knygas už 1961 ir 1962 metus, tai galėsite jas gauti šiame susirinkime.

Kuopos Valdyba

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, spalio 2 dieną, 7 val. vakaro, 160 Claremont St.

Pasistenkite kuo skaitlingiausiai dalyvauti, nes bus svarbių reikalų aptarimui, kaip tai: galutinas sutvarkymas nutartu draugijos baltaus dėl paminėjimo 5 metų sukakties nuo salės įsigyjimo.

Taipgi patikrinkite savo mokesčių knyguotes, kad neliktu mėtė suspenduoti.

T. Rimdžius

1 kuopos sekret.

Torontiečių Kronika

Šiaur partijos

Praėjusį sekmadienį Toronte buvo bent dvi šiaur partijos. Viena dėl Stroljų dukters, o kita dėl Jančių dukters, kurios išteka spalio mėnesį.

Moterys apdovanojo būsimas jaunąsias gražiomis dovanomis ir palinkėjo laimingo joms gyvenimo. Dalyvės buvo gražiai priimtos ir pavaišintos.

Turėjo operaciją

Draugė G. Šinkūnienė turėjo operaciją ant akies. Ligonė gražiai sveiksta.

Įstojo į universitetą

Dvi torontiečių lietuvių jaunuolės Rožė Paužaitė ir Irena Antanavičiūtė įstojo į universitetą Hamiltonę ir sėkmingai tęsia mokslą toliau.

Abi jaunuolės, Irena ir Rožė, yra plačiai torontiečiams žinomos ir gerbiamos merginos. Linkiu joms geros sėkmės.

Susižeidė

Plaukų kirpėjas G. Berlinskas skaudžiai susižeidė tris kairės rankos pirštus įvykus nelaimė su žolės kirtimo mašina.

Išvyko į laidotuves

Draugai F. A. Gaižauskai išvyko į Jungtines Valstijas į savo giminės laidotuves.

Mirė J. Dargužis

Rugsėjo 17 d. mirė Juozas Dargužis, 73 metų amžiaus, pavienis lietuvis. Kilęs iš Lietuvos nuo Šiaulių. Jaunystėje tarnavo caro armijoje. Vėliau pergyveno Rusijos revoliuciją.

Buvo pažangių pažiūrų. Skaitė Liaudies Balsą ir prigulėjo Sūnų ir Dukterų Pašalpinėje Draugijoje.

Kasdieniniame gyvenime draugavo su slavų kilmės žmonėmis, kurie ir rūpinosi jo laidotuvenimis.

Reporteris

Išradimai ir Atradimai

Tarybiniai mokslininkai sukonstravo aparatą, kurio dėka televizoriaus ekrane galima stebėti daiktus ir žmones, esančius tamsioje patalpoje. Šis aparatas bus vienas iš įrenginių ateities liginėse. Jis įgalins stebėti liginus iš toli net ir nakties metu, neuždegant šviesos.

Tokio universiteto profesorius dr. Takao Sakita sukonstravo miniatiūrinę fotografinę kamerą, kurią zondo pagalba galima įvesti į skrandį ir ten fotografuoti. Kameros skersmuo yra vos 6,5 milimetrai. Joje telpa mažytė lempučių.

Tarybinis konstruktorius Konstantinas Leontjevas išrado "spalvų mašiną" — aparatą, kuris muzikos garsus pakeičia įvairiomis spalvomis ir skleidžia juos koncertų salėje į pusapvalį ekraną. Labai efektinga. Pirmas tokio tipo įrengimas buvo demonstruojamas tarybinėje parodoje Londone.

Jūroje prie pietvakarių Turkijos krantų surastas laivo karakas, kuris buvo naudotas

prieš 3,200 metų, t. y. maždaug Trojos karo metu. Iš laivo karakaso archeologai - nariai išėmė toną įvairių krovinių, daugiausia vario luitų ir bronzinių įrankių. Tai vienas turtingiausių iki šiol rastų metalo radinių iš bronzos amžiaus.

Sveičiaras Marcelis Fresardas sukonstravo rašomąją mašinėlę, kurią galima nešioti apsiusto kišenėje.

SYRACUSE. — New Yorko valstijos demokratų konvencija išskėlė advokato negro Edward Dudley kandidatūrą valstijos generalinio prokuroro postui.

Tai pirmas čia toks istorijoje atsitikimas, kad negras būtų nominuotas tokiai atsakominei valdžioje vietai.

Matomai demokratai negrą pasirinko todėl, kad valstijoje yra mažiausia 1,400,000 negrų balsuotojų.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

Ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliubinius žiedus ir kt.

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lissauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel.: WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto